

راهنمای بیمار تیک مکونیوم

❖ شرح بیماری

مکونیوم به مواد زائد هضم نشده مایع آمنیوتیک (ماده‌ای که جنین در آن شناور است) گفته می‌شود. از هفته 10 جنینی مکونیوم در روده جنین تشکیل می‌شود. ماده‌ی سبز تیره یا قهوه‌ای روشن که ممکن است قبل از تولد، حین و بعد از تولد توسط نوزاد دفع شود.

اگر جنین پیش از تولد به هر علتی تحت فشار باشد و به وی اکسیژن کافی نرسد، دریچه مقعد جنین شل شده و مکونیوم وارد مایع آمنیوتیک می‌گردد و اگر بلع مایع حاوی مکونیوم انجام گیرد و وارد ریه شود، التهاب ریه‌ها و ذات‌الریه ایجاد می‌شود. در نوزادان کم وزن دفع مکونیوم کمتر اتفاق می‌افتد.

❖ علائم

در صورتی که مکونیوم وارد ریه نوزاد شده باشد علائم زیر مشاهده می‌شود:

- ✓ سختی تنفس، تنفس غیر منظم و ضعیف
- ✓ تعداد زیاد تنفس
- ✓ عضلات شل و ضعیف
- ✓ سیاه بودن و کبودی نوزاد متولد شده

❖ علل شایع

از عللی که در ایجاد تیک مکونیوم دخالت دارند به موارد زیر می‌توان اشاره نمود:

- ✓ جدا شدن زوردرس جفت
- ✓ انسداد بند ناف
- ✓ پارگی کیسه مایع آمنیوتیک
- ✓ پایین افتادن فشار خون مادر
- ✓ زایمان طول کشیده بیشتر از 24 ساعت
- ✓ زایمان طبیعی با کمک دستگاه مانند واکيوم

❖ عوارض احتمالی

به دنبال ایجاد تیک مکونیوم در نوزاد عوارض زیر ممکن است در نوزاد بروز نماید:

- ✓ کمبود اکسیژن خون نوزاد
- ✓ عفونت‌های ریه

❖ تشخیص

موارد زیر در تشخیص تیک مکونیوم به پزشک کمک می‌نماید:

- ✓ مشاهده مایع آمنیوتیک آغشته به مکونیوم در زمان تولد نوزاد و پوست نوزاد آغشته به مکونیوم
- ✓ رادیوگرافی از قفسه سینه شیرخوار: در این روش نقاطی خشن و درشت و نامنظم دیده می‌شود.

❖ درمان

جهت درمان در بیماران که تیک مکونیوم دارند اقدامات زیر را انجام دهید:

✓ در صورتی که نوزاد شما قادر به شیر خوردن نباشد، جهت برقراری جریان شیر، نگهداری شیر، ذخیره، انجماد و ذوب شیر از پرستار نوزاد خود کمک بگیرید.

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- ✓ چند روز بعد از ترخیص حتماً به پزشک متخصص نوزادتان جهت پی گیری درمان مراجعه کنید.
- ✓ افزایش تعداد تنفس
- ✓ تو کشیدن عضلات قفسه سینه در زمان بازدم و کبودی اندامها

مرکز آموزشی درمانی سینا رضایی آشتیانی

واحد آموزش دفتر پرستاری

30 تیر 1403

✓ بهتر است برای تمام نوزادانی که با دفع مکونیوم متولد شده اند، لوله معده گذاشته و محتویات معده را تخلیه کرد تا از ورود مواد به ریه نوزاد جلوگیری کند.

✓ اکسیژن درمانی تا زمانی که پوست نوزاد به رنگ طبیعی برگردد، انجام می شود.

✓ درجه حرارت محیط نگهداری نوزاد در حد 32 تا 34 درجه می باشد و از کاهش درجه حرارت بدن نوزاد جلوگیری می شود.

✓ آنتی بیوتیک تزریقی جهت جلوگیری از عفونت ریه داده می شود.

✓ نوزادانی که بهبودی می یابند ممکن است به مدت چند روز یا چند هفته تعداد بالای تنفس داشته باشند.

❖ رژیم غذایی و تغذیه

✓ تغذیه از راه دهان تا بهبود وضعیت تنفسی به تاخیر انداخته می شود و با استفاده از مایعات داخل وریدی یا سرم و یا دادن شیر از راه لوله تغذیه می شوند.